

Încercarea de a demonstra daco-romanismul sefarzilor (în special al celor thessaloniceni) necesită o abordare distinctă, particularizată. Ne lipsesc oiconime distincte (ei erau originari dintr-un singur oraș din Grecia), iar pe cele originare din Spania nu le cunoaștem (ne despart sute de ani de la expulzare).

Prin cercetări internet ne-a parvenit o listă incompletă de cca. 13.000 de nume ale victimelor Holocaustului, originari din Thessalonik (lista, intitulată [thessaloniki-names.pdf](#) a fost compilată de către domnul Sam Abastadol; transliterarea antroponimelor în caractere latine era în curs). Nu mai știm modul cum am intrat în posesia listei (din ce link). Numele par a fi transliterate inițial cu caractere grecești, apoi unele redactate și cu caractere latine. În unele cazuri e vorba de familii întregi care au dispărut în timpul Holocaustului.

Nu știm dacă comparația unor antroponime ar fi relevantă, dar mergem pe această direcție în absența altor indicii.

Reținem dintre antroponimele din listă: Avraam (cu prenume gen: Avraam, Jacob, Isak, Josef, Klara, Mair, Marcos, Benvenida, Mois, Perla, Samouel, Sabetai, Hanna); Aelion (Avraam, Alegria, Vital, Gracia, Ester, Jacob, Isaak, Josef, Klara, Mary, Matilde, Sabetai, Sara, Sol, Tamar, Flora, Haim); Akiva (Avraam, Gracia, Benzamin, Ovadia, Samuel, Simon,...); Halevy (Jacob, Perla, Sara), Alkalay (Jacob, Isaak, Benzamin, Solomon); Almosnino (Allegre, Alberta, Anna, Gabriel, Daniel, Leon, Barzilai,...); Amar (Avraam, Allegra, Bella, Miriam, Mois, Nissim,...); Amarilio (Aron, Vital, Isaak,..., Jodef, Bella, Bienvenida, Mois,...); Amario, Amiel, Amir, Ammir, Aboab, Abravala, Abravanel, Arditti (Avraam, Allegra, Gracia, Elias, Jacob, Isaak, Klara...); Aron; Assael; Asseo (Avraam, Aron,...); Attas; Attias; Athias; Varon; Vital; Daniel (Leon, Marcos...); Ezratti; Eliakeim; Eliezer; Errera; Eskanazi; Jacob; Isaak; Israel; Sarfati; Sasson; Sevi; Sion; Solomon; Tarfon; Tiano; Toledo; Torres; Franco; Hazan; Haim; Hassid; Hasson; Hatem. E posibil ca unele antroponime să fie imperfect transliterate...

Sasson trebuie să fi fost un antroponim extras din numele zeității Hercules Saxanus (divinitatea protectoare a pietrarilor cf. D, etc- IR I, pag. 501), doar că în ebraică אסון ar putea semnifica "bucurie, jubilar", iar שסאס- "a jefui, a prăda; a fi jefuit, a fi prădat"; Aelian putea fi extras dintr-un gentilic gen Aelii (frecvent și în Dacia; D, etc- IR I, pag. 394); Torres din sărbătoarea legată de cultul lui Poseidon, Taurii, poate celebrată în Sythia Minor ?; pentru Tiano ar exista un corespondent relativ în oiconimul Tinosu pe Prahova, dar poate proveni și de la zeița vânătorii Diana cu un D înmuiat spre T; pentru Toledo, afară de oiconimul Turda nu presupunem nimic, căci antroponimul corespunde perfect localității spaniole omonime, iar în ebraică תולדוּת ar semnifica "generații"; Alkalay ar avea un corespondent incert în numele proprietarului maghiar din sat/comuna Botiz: Kallay Antal, Arditti nu poate deriva din maghiarul Erdely, ci poate din tribul iliric al aridailor, aflat între dardani și dasareți; Halevy poate din numele comun colibă, transliterat altfel, dar nu numai, ci și din biblicul Levy; Attas, Attias, Athias din etnonimul dacic ori atic ?, retransliterat (incert); Eskanazi poate dintr-un nume tribal scito-sarmatic; Asseo aduce cu Euxinos (închis) sau iranicul achšaēna, adică "negru"; D, etc.-IR I, Ed. Acad, 1960, pag. 165, conform numelui dinastic bulgar Assan; Hazan are corespondente în oiconime gen Căzănești, Ialomița ?, dar e și o funcție în cultul liturgic; iar pentru celelalte ne abținem complet...

Comparând numele doamnei Matilde Koen-Sarano, îl putem pune în conexiune cu Mons Serrorum (dar incert), în ebraică seren- "oiște, osie; tiran, stăpân"; iar antroponimul omului de afaceri thessalonkan Allatini ar putea proveni de la oiconimul antic Pons Alutus (dar desigur incert, ori de la etnonimul latin -adică din Latium sau dintr-o localitate gen Latina din Moesia Superior sau toponimul Cetatea Latinilor Mehedinți- ?). Alte nume: Florentin, Modisno, Nahmias, Salem, Carasso, Ventura (antroponim purtat și de un rabin al cultului sefard din România)... Să încercăm unele comparații relative: Florentin în Timocul bulgăresc,....., Caraș, Vântur. Altele indică originea din Spania: Navarro, Saragussi... În numele talmudistului sefard Joseph Taitazak intuim un posibil etnonim, dar sub o formă neobișnuită (Tai derivat din Daia + Tazak derivat dintr-un deformat "dacic"; ? Desigur incert, căci poate fi derivat dintr-un nume oriental; Tazak ne sună a Tadjik). Cuvintele ebraice au fost preluate după Lect. Univ. Laurențiu Ionescu- "Dicționarul studentului ebraic-român";, Societatea Biblică Interconfesională din România, 2006 (colaborare între Universidad Adventista del Plata, Argentina și Institutul Teologic Adventist; doar că unele semne le-am adaptat poate imperfect; în maniera de citire a vocalelor, lectorul universitar a adoptat tradiția sefardită și cea folosită în gramatica lui Gesenius)...

Par a proveni pe filiera legionarilor romani. Și pentru că experimentatul general Turbo, demnitar cu rang equestru din timpul împăratului Hadrian a fost implicat și în reprimarea insurecțiilor din Iudeea, Egipt, Cirenaica, Mauretania și în final Dacia (D, etc.-IR I, pag. 430), este posibil să fi existat o abducție de populație din ținuturile biblice, posibil nu tare semnificativă, dar purtătoare a culturii religioase, grefată ulterior peste zamolxianism ? (dar

Argumente pentru daco-romanismul sefarzilor Partea a I-a

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE

Luni, 10 Mai 2021 19:57 - Ultima actualizare Miercuri, 12 Mai 2021 09:54

incert; nedocumentată).

Alte argumente suplimentare în acest moment chiar nu avem ! Totuși sunt prenume probabil de la contactul cu o populație aromână sau chiar daco-română, gen Dorin sau incert Dorian... Pot proveni și din grecul doric ? Incert, totuși.

Este ciudat deasemenea, că un istoric maghiar (Martyn Rady în "Nobility, Land and Serice in Medieval Hungary", Palgrave Mac Millan, 2000) numește apărătorii unor fortificații (ei chiar locuiau în acestea) cu termenul ewrii, őrök !? (Poate auxiliari din triburi kabare ?).

Să fi plecat cei trecuți la religia mozaică din Dacia/Goția karaiți și să fi îmbrățișat în peninsula hispanică cultul main-stream mosaic ? Cine să poată răspundă la o asemenea chestiune dificilă !? Și poate nu chiar toți sunt daco-romani la origine, pot avea și alte influențe... Greu de răspuns.

Scris de Valentin-Claudiu I. DOBRE și Gheorghița N. Dobre din surse scrise și internet